

EDUCAȚIA OUTDOOR ÎN CONTEXUL EDUCAȚIEI DIN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR

Profesor, Chelaru Elena
Grădinița cu Program Prelungit "Prichindel" Suceava

Educația outdoor este un concept relativ nou în contextual educativ românesc, însă ea începe din ce în ce mai mult să capteze interesul actorilor educaționali din sistemul de învățământ formal.

Activitățile outdoor *“vizează explorarea posibilităților de utilizare a aerului liber și a cadrului natural ca spațiu de învățare și formarea unor deprinderi pentru a lucra tematic, folosind acest spațiu într-un mod interdisciplinar”*. Activitățile outdoor care se desfășoară cu preșcolarii pot fi organizate sub formă de: ateliere de creație, activități sportive, excursii, jocuri diverse, acțiuni practic-gospodărești etc.

Mișcarea fizică ajută la dezvoltarea psihică a copilului, previne labilitatea emoțională, modelează temperamentul și atitudinile. Unii specialiști ai domeniului apreciază că: *„educația fizică este fiziologică prin natura exercițiilor sale, pedagogică prin metodă, biologică prin efectele sale și socială prin organizare și activitate, în centrul căreia stă omul”*.

Pe toți, sportul, mișcarea, ne fac să ne recâștigăm demnitatea, tonusul, să ne integrăm mai bine în societate. Pe lângă beneficiile asupra sănătății, sportul va îmbunătăți și comportamentul, învățându-l pe copil ce înseamnă competiția și spiritul de echipă, îl va face ambițios și mai disciplinat. În plus, acesta va câștiga încredere în forțele proprii, se va orienta mai ușor în spațiu și va învăța să se descurce singur.

Educația outdoor oferă posibilitatea contactului direct cu natura – protecția mediului reprezintă un subiect de interes mondial, urbanizarea masivă a produs un efect nociv asupra mediului și prin faptul că oamenii nu constientizează impactul pe care acțiunile lor non-ecologice le au asupra mediului – educația outdoor se desprinde ca o modalitate extrem de benefică pentru schimbarea atitudinilor și comportamentelor față de mediu.

Educația outdoor reprezintă o puternică sursă de experiențe de învățare – un mediu relaxant, liber, fără constrângerile pe care le impun “cei 4 pereți ai unei săli de clasă” poate oferi copiilor nenumărate provocări, astfel că procesul de educare devine puternic, inspirațional și de natură să schimbe comportamente antisociale, să creeze o relație puternică între oameni bazată pe sprijin reciproc.

Educația outdoor facilitează procesul de învățare al copiilor care întâmpină dificultăți în acest sens – cum spuneam mai sus, educația outdoor oferă un climat diferit de învățare ce permite copiilor care în mod uzual întâmpină dificultăți de învățare și au un nivel scăzut de performanță școlară, să devină mai motivați, cu mult mai capabili:

- Dezvoltare personală atât al celor care o aplică, cât mai ales al copiilor;
- Dezvoltarea spiritului de echipă – conexiunea între copii, copiii-educatoare duce la creșterea gradului de participare activă, creșterea cetățeniei active în rândul ambelor categorii.

Educația outdoor oferă nenumărate beneficii fizice, emoționale, mentale ce asigură bunăstarea societății.

Oferă posibilitatea creării unui mediu relaxant și motivant în funcție de problema identificată – permite escaladarea unor nivele înalte de imaginație în vederea obținerii rezultatelor propuse.

Un aspect important al educației outdoor este acela că poate contribui la creșterea nivelului de bunăstare al indivizilor pe lângă nevoile de bază ale unei persoane, există și o serie de nevoi la care educația outdoor poate răspunde și anume: nevoia de a fi respectat, inclus social, de a fi activ și responsabil, nevoia de a te simți în siguranță.

Nevoia de a se simți respectat – derularea de diferite activități în aer liber încurajează copilul să se simtă în largul său, astfel el va fi mult mai deschis, va comunica, își va exprima

proprile opinii, se va simți băgat în seamă și va simți că deciziile sale contează pentru ceilalți, copiii pot fi consultați cu privire la diferite jocuri sau activități.

Nevoia de a fi responsabil – activitățile outdoor permit copilului oportunitatea de a primi diferite sarcini (educația outdoor este printre altele o formă de învățare organizată și structurată, astfel că educatoarea trebuie să aibă în vedere implicarea tuturor copiilor în activitățile propuse

Nevoia de a fi activ – implicarea în diferite activități sportive, jocuri, plimbări tematice, nu va aduce decât beneficii dezvoltării fizice, psihice ale copilului.

Jocul este o caracteristică principală a copilăriei, de aceea este important ca preșcolarii să fie stimulați în mod constant să se joace, să alerge, să participe la diferite activități în mod activ.

Nevoia de a fi inclus social – poate cea mai importantă caracteristică a educației outdoor este aceea că este o modalitate de succes de a depăși unele dificultăți ale copilului (psihice, fizice, sociale, emoționale sau economice), astfel încât acesta să fie inclus social, să simtă că aparține unei comunități; se consideră ca mediul din interiorul clasei este mai degrabă unul competitiv, în timp ce cel din afară clasei este unul suportiv, care permite copiilor să se exprime, să relaționeze cu ceilalți, să colaboreze.

Nevoia de a se simți în siguranță - abordarea educației outdoor este că aceasta trebuie să țină cont de această nevoie. Interiorul clasei este mult mai sigur pentru copii, în timp ce mediul exterior implică diferite riscuri și situații neprevăzute care pot avea efect negativ.

Educația nonformală nu se traduce ca o activitate lipsită de un efect formativ, ci trebuie înțeleasă ca o realitate educațională mai puțin formalizată. Conceptul de educație nonformală este asociat conceptului de “învățare pe tot parcursul vieții” (lifelong learning). Evaluarea în cadrul educației nonformale este realizată de cel care învață, iar abordarea multi-disciplinară a procesului de învățare, ajută oamenii să înțeleagă și să aprecieze mediului și legătura lor cu acesta. Pregătește copiii pentru un viitor durabil, analizează problemele pe termen lung.

Caracteristici: -metodele folosite sunt axate pe participarea activă -metoda este un mijloc prin care sunt îndeplinite obiectivele unei activități - jocul este o metodă des folosită, răspunde la întrebarea Cum?

Atât educația non-formală cât și educația outdoor pot fi integrate cu succes în educația formală cu scopul de a maximiza efectele procesului de învățare, tendința actuală este aceea de amplificarea a celor două forme, mai ales pentru faptul că încorporate, ele conduc la un sistem educativ mult mai valoros din punct de vedere al calității, produc avantaje pe termen lung, permit acoperirea unei game largi de discipline și cel mai important, actul educațional se axează în aceeași măsură și celor care o implementează (în speță profesorilor) și celor care fac obiectul învățării (în speță elevii).

Integrarea educației outdoor în curricula școlară reprezintă în prezent un aspect important în asigurarea dezvoltării personale și profesionale a copilului, mai ales pentru că contextul actual este caracterizat de lipsa interesului și motivației spre învățare ale copiilor, accentuarea gradului de neimplicare în viața școlară, existența unor preocupări care afectează negativ comportamentul copilului, lipsa respectului pentru școală ca instituție, pentru profesor, familie. După cum am arătat anterior, educația outdoor împrăștie mediul academic, oferă oportunități interactive de învățare, care dacă sunt implementate corect duc la minimizarea aspectelor negative existente în actualul sistem educațional.

Contribuții de seamă la educația ecologică pot aduce activitățile outdoor. Orice activitate ce se desfășoară în afara sălii de clasă înseamnă activitate în contact nemijlocit cu mediul înconjurător. Așa cum îi învățăm pe copii să vorbească, să se poarte în familie, la școală și în societate, să respecte normele de igienă. Tot așa trebuie să-i învățăm să se poarte cu mediul în care trăim. Dintre modalitățile folosite, în afara clasei, în scopul educării ecologice amintesc: excursii și vizite pentru a constata situația în care se află mediul , acțiuni pentru apărarea mediului, igienizarea și înfrumusețarea școlilor, parcurilor, crearea unui colț viu în clasă.

O modalitate de implicare a părinților în activitățile grădiniței, ușor de realizat, o reprezintă activitățile outdoor, văzute ca o “combinație de activități în aer liber, de educație de

mediu și de dezvoltare socială și personal”, activități la care se dorește și participarea părinților. Unii părinți au mai mult timp să se implice, alții mai puțin. Este ideal un mediu școlar care să întâmpine deschis părinții și să le dea informațiile necesare. Toți părinții au nevoie de sfaturi și de sprijin.

”Pe copil îl educă tot ce îl înconjoară: câmpul, pădurea, râul, marea, munții, rândunelele, cucul. Faceți tot posibilul ca și copiii dumneavoastră să iubească tot ce-i înconjoară, pentru că fără dragostea față de natură și animale omul nu poate să simtă din plin, ceea ce numim, cu cel mai minunat dintre cuvinte – VIAȚA.” (C. MIHĂESCU)

Activitățile outdoor “vizează explorarea posibilităților de utilizare a aerului liber și a cadrului natural ca spațiu de învățare și formarea unor deprinderi pentru a lucra tematic, folosind acest spațiu într-un mod interdisciplinar”. Activitățile outdoor care se desfășoară cu preșcolarii pot fi organizate sub formă de: ateliere de creație, activități sportive, excursii, jocuri diverse, acțiuni practic-gospodărești etc.

Mișcarea fizică ajută la dezvoltarea psihică a copilului, previne labilitatea emoțională, modelează temperamentul și atitudinile. Unii specialiști ai domeniului apreciază că: *„educația fizică este fiziologică prin natura exercițiilor sale, pedagogică prin metodă, biologică prin efectele sale și socială prin organizare și activitate, în centrul căreia stă omul”*.

Pe toți, sportul, mișcarea, ne fac să ne recâștigăm demnitatea, tonusul, să ne integrăm mai bine în societate. Pe lângă beneficiile asupra sănătății, sportul va îmbunătăți și comportamentul, învățându-l pe copil ce înseamnă competiția și spiritul de echipă, îl va face ambițios și mai disciplinat. În plus, acesta va câștiga încredere în forțele proprii, se va orienta mai ușor în spațiu și va învăța să se descurce singur. Prin toate activitățile desfășurate, s-au constatat următoarele beneficii directe:

- acest tip de educație o completează pe cea formal;
- socializare;
- educare pentru o viață sănătoasă;
- participanții sunt puși în situația de a-și cunoaște și chiar de a-și depăși propriile limite;
- trăirea de experiențe inedite în mijlocul naturii;
- creșterea stimei de sine;
- creșterea disponibilității spre comunicarea cu părinții;
- dezvoltarea personală și la creșterea șanselor de integrare socială a acestora
- gestionarea fricii de vorbit și acționat în public;
- înțelegerea, acceptarea și respectarea regulilor prezente în familie și societate, îmbunătățirea performanțelor școlare, descoperirea aptitudinilor și talentelor;
- creșterea încrederii în sine, capacitatea de a se integra rapid într-un grup de copii cu aceeași vârstă, dezvoltarea aptitudinilor de leader;
- trezesc interesul de a participa la sarcini noi și complexe;
- îi încurajează să nu se sperie de situații imprevizibile și să găsească cea mai bună soluție;
- dezvoltă abilitățile de comunicare fiind orientați către cooperare și colaborare, fără de care nu poate fi atins obiectivul comun al echipei;
- copiii învață să recunoască meritele celorlalți, să le respecte ideile, sentimentele și nevoile, îi ajută să învețe din greșeli; nu exista eșec ci doar feed-back la sfârșitul unei activități outdoor.

Educația de tip outdoor este o modalitate prin care este stimulat potențialul creativ al cadrului didactic. Educatoarea este pusă în situația în care să găsească soluții de învățare astfel încât rezultatul să se poată citi pe fața copiilor, dar în același timp să îmbine utilul cu plăcutul. Expresia feței unui copil când se află afară (chiar dacă este rece), constituie un feed-back mult mai relevant decât rezultatul obținut în urma unei evaluări scrise (fișe).

Concluzionând: “Cât mai mult timp în natură!”

Bibliografie

1. Popescu, F. (2014), *Activitățile de tip outdoor- modalități de integrare în curriculum preșcolar*, R.Î.P. nr.1-2/2014 p.27-29.
2. Stamenovski, C. (2014), *Educația outdoor în grădiniță*, R.Î.P. nr.3-4/ 2014, p.32.
3. *Scrisoare metodică pentru învățământul preșcolar 2014-2015.*
4. Șerban, G.(2014), *Un tip de educație nonformală: outdoor education- resurse teoretice pentru predare- învățare în activitățile outdoor”* R.Î.P nr1-2/ 2014 p.21-26.